

Návrh na presun finančného príspevku z pobrexitovej adaptačnej rezervy do Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti

1. Úvod

Vedúci Úradu vlády Slovenskej republiky a minister hospodárstva Slovenskej republiky predkladajú na rokovanie vlády Slovenskej republiky návrh na presun finančného príspevku z pobrexitovej adaptačnej rezervy do Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti ako iniciatívny materiál.

V dôsledku vystúpenia Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska z Európskej únie (ďalej len „EÚ“) a z Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu 1. februára 2020 vznikli prekážky, ktoré majú rozsiahle dôsledky pre podniky, najmä malé a stredné podniky a ich pracovníkov, ako aj pre miestne spoločenstvá, verejnú správu a občanov. S cieľom eliminovať tieto prekážky bola vytvorená pobrexitová adaptačná rezerva, ktorá má za cieľ zmierniť negatívne dopady Brexit-u na najhoršie postihnuté odvetvia a sektory v jednotlivých členských štátoch EÚ.

Dňa 6. októbra 2021 bolo schválené Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2021/1775, ktorým sa zriaďuje pobrexitová adaptačná rezerva (ďalej len „nariadenie (EÚ) 2021/1755“), ktoré nadobudlo účinnosť dňa 9. októbra 2021.

Celková alokácia v rámci pobrexitovej adaptačnej rezervy pre Slovenskú republiku predstavuje 36 307 747 eur. Finančné prostriedky z pobrexitovej adaptačnej rezervy sa mali Slovenskej republike vyplatiť formou predbežného financovania (zálohových platieb) v rokoch 2021 až 2023 a formou dodatočnej platby v roku 2025.

Uznesením vlády Slovenskej republiky č. 708 z 1. decembra 2021 sa schválil Spôsob implementácie pobrexitovej adaptačnej rezervy v podmienkach Slovenskej republiky a Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky bolo zároveň určené ako orgán zodpovedný za riadenie finančného príspevku z pobrexitovej adaptačnej rezervy.

V súlade s Prílohou k vykonávaciemu rozhodnutia Komisie zo dňa 27. apríla 2022, ktorým sa stanovujú ročné sumy predbežného financovania pridelené Dánsku, Litve, Luxembursku a Slovensku zo zdrojov pobrexitovej adaptačnej rezervy (C(2022)2558), boli na účet Ministerstva hospodárstva Slovenskej republiky vyplatené ročné sumy predbežného financovania založené na predbežných sumách pridelených Slovenskej republike v celkovej výške 19 890 364 eur.

2. Zmena nariadenia (EÚ) 2021/1755

V dôsledku pripravovanej zmeny nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ), ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2021/241, pokiaľ ide o kapitoly programu REPowerEU v plánoch obnovy a odolnosti, a ktorým sa mení nariadenie 2013/1303, nariadenie (EÚ) 2021/1060, nariadenie 2021/1775 a smernica 2003/87/ES 2021/1755, príde rovnako k zmene právneho rámca pobrexitovej adaptačnej rezervy.

Zmenou nariadenia (EÚ) 2021/1755 sa EÚ umožní, aby sa na žiadosť členského štátu presunuli predbežne pridelené prostriedky zo zdrojov z pobrexitovej adaptačnej rezervy do Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti.

Kríza spôsobená ochorením COVID-19, ktorú ešte zhoršila hrozba pre energetickú bezpečnosť EÚ, zhoršila negatívne dôsledky vystúpenia Spojeného kráľovstva z EÚ v členských štátoch vrátane ich regiónov a miestnych spoločenstiev a odvetví, najmä v tých, ktoré sú najviac postihnuté vystúpením.

Opatrenia, ktoré sa majú financovať v rámci pobrexitovej adaptačnej rezervy, a reformy a investície, ktoré sa majú financovať v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti, môžu slúžiť na podobné účely a môžu mať podobný obsah. Cieľom pobrexitovej adaptačnej rezervy ako aj Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti je v konečnom dôsledku zmierniť negatívne vplyvy na hospodársku, sociálnu a územnú súdržnosť. V tejto súvislosti sa reformy a investície v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti musia v prvom rade zamerať na riešenie hospodárskych dôsledkov pandémie, môžu však prispieť aj k boju proti nepredvídaným a nepriaznivým dôsledkom v členských štátoch a odvetviach, ktoré sú najviac postihnuté Brexitom.

Závazky a finančné príspevky v rámci pobrexitovej adaptačnej rezervy aj Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti sú zahrnuté nad rámec stropov viacročného finančného rámca. Podľa tohto scenára a so zreteľom na globálne narušenie trhu s energiou spôsobené novším geopolitickým vývojom EÚ rozhodla, že je vhodné poskytnúť členským štátom flexibilitu tým, že sa umožní prevod z pobrexitovej adaptačnej rezervy do Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti, ktorý umožní plniť ciele a v konečnom dôsledku dosiahnuť hospodársku, sociálnu a územnú súdržnosť.

3. Presun finančného príspevku z pobrexitovej adaptačnej rezervy do Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti

V súlade s čl. 4a pripravovaného nariadenia môžu členské štáty do 1. marca 2023 predložiť Európskej komisii odôvodnenú žiadosť o presun súm predbežne pridelených rozpočtových prostriedkov do Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti.

Slovenská republika má záujem o presun predbežného financovania z pobrexitovej adaptačnej rezervy do Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti podľa prijatej zmeny právnej úpravy.

Predloženým materiálom sa navrhuje určiť, aby Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky zabezpečilo presun finančného príspevku, najmä pokiaľ ide o už poskytnuté predbežné financovanie Slovenskej republiky (v celkovej výške 19 890 364 eur) z pobrexitovej adaptačnej rezervy do Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti. Zároveň sa navrhuje určiť, aby si Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky a Úrad vlády Slovenskej republiky, ktorým je ústredným orgánom štátnej správy pre koordináciu a riadenie Plánu obnovy a odolnosti Slovenskej republiky a riadenie mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti, poskytli vzájomnú súčinnosť pri presune finančného príspevku z pobrexitovej adaptačnej rezervy do Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti.

Predloženým materiálom sa navrhuje zrušiť uznesenie vlády č. 708/2021 z 1. decembra 2021 k Spôsobu implementácie pobrexitovej adaptačnej rezervy v podmienkach Slovenskej republiky.